

ETT GEMENSKAPERNAS ÖSTERBOTTEN: Målbild 2050

ÖSTERBOTTENS FÖRBUND
POHJANMAAN LIITTO

ETT GEMENSKAPERNAS ÖSTERBOTTEN:

Prioriteringar 2026–2029

Prioritering 3. Mångfaldigt samhälle

Vi förbättrar sysselsättningen för ungdomar, äldre, personer med utländsk bakgrund och personer med anpassad arbetsförmåga.

Vi skapar förutsättningar för tvåvägsintegration.

Vi förebygger digital utslagning.

Painopiste 4. Merkityksellinen ja turvallinen arki

Vi skapar förutsättningar för förnyelse av civilsamhällsverksamheten.

Vi förbättrar tillgången och tillgängligheten till kultur-, idrotts- och naturtjänster.

Vi förbättrar invånarnas möjligheter att delta och påverka.

Vi stärker den mentala resiliensen.

Vi förbättrar sysselsättningen för ungdomar, äldre, personer med utländsk bakgrund och personer med anpassad arbetsförmåga

Trots att sysselsättningsgraden i Österbotten är hög, finns det fortfarande utrymme att höja sysselsättningsgraden bland till exempel unga, äldre, personer med utländsk bakgrund och personer med anpassad arbetsförmåga. Genom att främja arbetsmarknadens mångfald kan vi lindra bristen på arbetskraft med hjälp av den befintliga arbetskraftsreserven. För att främja målet behövs nära samarbete mellan den offentliga och privata sektorn, organisationer och föreningar samt aktörer inom den fria bildningen.

Exempel på behov av åtgärder:

- Den rehabiliterande arbetsverksamheten utvecklas.
- Verksamhetsmodeller för kontinuerligt lärande utvecklas och utnyttjas.
- Handledningen för unga och deras möjligheter att bekanta sig med arbetslivet utvecklas, även med beaktande av för könet atypiska branscher.
- Mentorprogram utvecklas för unga och invandrare.
- Invandrares språkinläring stöds.
- Kartläggningen av invandrares kompetens effektivteras och resultaten utnyttjas för att styra dem till utbildning och arbetsliv.
- Attityder, tillvägagångssätt och rekryteringspraxis som stödjer arbetslivets mångfald främjas.
- Arbetsgivarnas beredskap att anställa personer med utländsk bakgrund främjar till exempel genom att dela goda exempel, stödja rekrytering och förbättra språkkunskaperna.

Vi skapar förutsättningar för tvåvägsintegration

Tvåvägsintegration betyder att integrationsprocesser gäller inte bara invandraren utan också det mottagande samhället. Bägge parterna har en roll och ett ansvar för integrationen. För invandraren betyder integration till exempel att lära sig språk, samhällets spelregler och kulturen samt att hitta sin plats i arbetslivet eller inom utbildning. Det mottagande samhällets roll är till exempel att identifiera och värdesätta nya infallsvinklar som invandrare bidrar med, erbjuda lika möjligheter för alla och minska diskrimineringen.

Exempel på behov av åtgärder:

- Det skapas mötesarenor och ordnas möjligheter för olika befolkningsgrupper att mötas.
- Kamratverksamhet utvecklas på arbetsplatser, i läroanstalter och inom fritidsaktiviteter.
- Invandrarkvinnors språkstudier och delaktighet i samhället främjas.
- Invandrarnas möjligheter att delta och påverka främjas.

Vi förebygger digital utslagning

Digitaliseringen framskrider och olika tjänster flyttas till nätet i snabb takt. I bästa fall förbättrar digitaliseringen tjänsternas tillgänglighet, eftersom det är möjligt att använda digitala tjänster oberoende av tid och plats. Alla har ändå av en eller annan orsak inte tillgång till internet och vill inte eller kan inte använda e-tjänster. Då finns det risk för digital utslagning.

Exempel på behov av åtgärder:

- Serviceutbudet vid den offentliga förvaltningens gemensamma Finlandsdiskar och de kompletterande kundtjänstställena främjas.
- Det digitala stödet och olika målgruppers färdigheter att anlita digitala tjänster och AI utvecklas.
- E-tjänsterna görs lättare att använda och tillgängligare.
- Lättillgängliga alternativ till självständig användning av digitala tjänster utvecklas.
- Mötesplatser med låg tröskel utvecklas som alternativ till digitala tjänster.

Vi skapar förutsättningar för förnyelse av civilsamhällsverksamheten

I Österbotten finns ett aktivt föreningsliv, men organisationernas och föreningarnas verksamhetsmiljö genomgår en omvälvning, som på många sätt försämrar deras verksamhetsförutsättningar. Många föreningar har brist på arbetstagare och antalet volontärer minskar. Engagemanget i föreningsverksamhet falnar eftersom föreningarnas verksamhetssätt och administration kan upplevas som alltför byråkratiskt och betungande. Minskad finansiering försvårar verksamheten när man inte kan anställa arbetstagare eller förverkliga idéer och långsiktigt arbete blir omöjligt när verksamheten i alltför hög grad baserar sig på fragmentiserad projektfinansiering. Samtidigt minskar finansieringen av den fria bildningen och kommunernas ekonomiska situation är svag, vilket innebär en risk för att satsningarna i till exempel förebyggande arbete och integration minskar avsevärt.

Civilsamhällsverksamhet spelar en viktig roll för att främja välmående, tillit, säkerhet och trygghet och därmed också för att bygga upp områdets livskraft och förmåga att hålla kvar invånare. Civilsamhällsverksamheten bör ses som en strategisk resurs för regionutveckling, delaktighet och demokrati, inte endast som en arena för fritidssysselsättning. Att utveckla och främja civilsamhällsverksamheten är en viktig dimension av främjandet av landskapets livskraft.

Exempel på behov av åtgärder:

- Nya samarbetsmodeller för organisationer och föreningar, den offentliga sektorn och företag utvecklas.
- Befintliga samarbetsstrukturer och -former utvecklas ytterligare och utnyttjas ännu effektivare.
- Rådgivningstjänster för organisationer och föreningar utvecklas, bland annat i anslutning till ansökan om finansiering.
- Det skapas nya verksamhetsmodeller för att stödja fri civilsamhällsverksamhet (den s.k. fjärde sektorn).
- Det skapas levande mötesarenor, som är genuint öppna för alla intresserade och där alla känner sig välkomna.

Vi förbättrar tillgången och tillgängligheten till kultur-, idrotts- och naturtjänster

Kultur-, motions- och naturtjänster spelar en viktig roll för att bygga upp befolkningens mentala välmående, som rekreationskälla samt för att förbättra landskapets attraktionskraft och förmåga att hålla kvar invånare. Det är viktigt att alla har tillgång till lättillgängliga tjänster.

Alla har rätt att ta del av och skapa kultur, vilket ger livskvalitet i vardagen. I landskapet satsar man särskilt på att tillgodose barns och ungas kulturella rättigheter. Det ska vara möjligt att ta del av professionellt producerad kultur på rimligt avstånd från hemmet och till rimliga kostnader. Kultur är en del av en hållbar livsstil, och tillgängligheten till kulturservice bör stödjas även för de grupper som har svårast att ta del av dem.

Den mångsidiga naturen och de värdefulla kulturlandskapen i Österbotten utgör en grund för en attraktiv livsmiljö och turism. I synnerhet skärgården har avsevärda naturvärden både nationellt och internationellt sett. Inom turismen är landsbygds-, skärgårds- och fisketurismen viktiga utvecklingsobjekt. Det finns möjligheter att bygga världsarvsområdet i Kvarken till ett nationellt och internationellt attraktivt besöksobjekt. Vid utvecklingen av rekreationsanvändning av naturen och turism är det viktigt att ta hänsyn till både ekologisk och social hållbarhet.

Exempel på behov av åtgärder:

- Samarbetet mellan tillhandahållarna av kultur-, motions- och naturtjänster utökas så att tjänsterna blir en del av skolelevernas vardag både under och efter skoldagen.
- Mobila kulturtjänster utvecklas.
- Det skapas verksamhetsmodeller för att utöka utbudet av kultur-, motions- och naturtjänster i avsides områden samt för de målgrupper för vilka dessa tjänster inte är lättillgängliga.
- Naturtjänsternas tillgänglighet utvecklas.
- Beaktandet av jämställdhets-, jämlikhets- och mångfaldsaspekter i fritidsverksamhet främjas.
- Åtgärder i enlighet med Kulturprogram Österbotten 2026–2030 vidtas.

Vi förbättrar invånarnas möjligheter att delta och påverka

För att stärka demokratins legitimitet och tilliten samt trygga den offentliga servicens kvalitet behöver vi nya metoder för påverkan och deltagande och samt utnyttja de nuvarande delaktighetsstrukturerna mer systematiskt. Vi måste kunna skapa nya och konstruktiva modeller för deltagande och växelverkan. Det är viktigt att invånarna kan påverka beslutsfattandet och att beslutsfattandet är transparent. Människorna måste med låg tröskeln kunna påverka saker som är viktiga för dem. Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt att förbättra möjligheterna till deltagande och inflytande för personer i utsatt ställning.

Exempel på behov av åtgärder:

- Nya metoder för deltagande och påverkan utvecklas för att samla in åsikter från invånare och kunder som använder offentlig service.
- Befintliga strukturer och former för delaktighet vidareutvecklas och utnyttjas ännu effektivare.
- Meningsfulla metoder för att förbättra utsatta personers möjligheter att delta och påverka utvecklas.
- Demokratifostran främjas och verksamhetsmodeller utvecklas för att förbättra möjligheterna att delta och påverka för barn och unga i alla åldrar.

Vi stärker den mentala resiliensen

Med mental resiliens avses individers, gemenskapers och samhällets förmåga att utstå belastningen i krissituationer och klara av konsekvenserna. Grunden för mental resiliens läggs under normala förhållanden. Det väsentliga är att invånarna litar på sig själva, på varandra och på samhället.

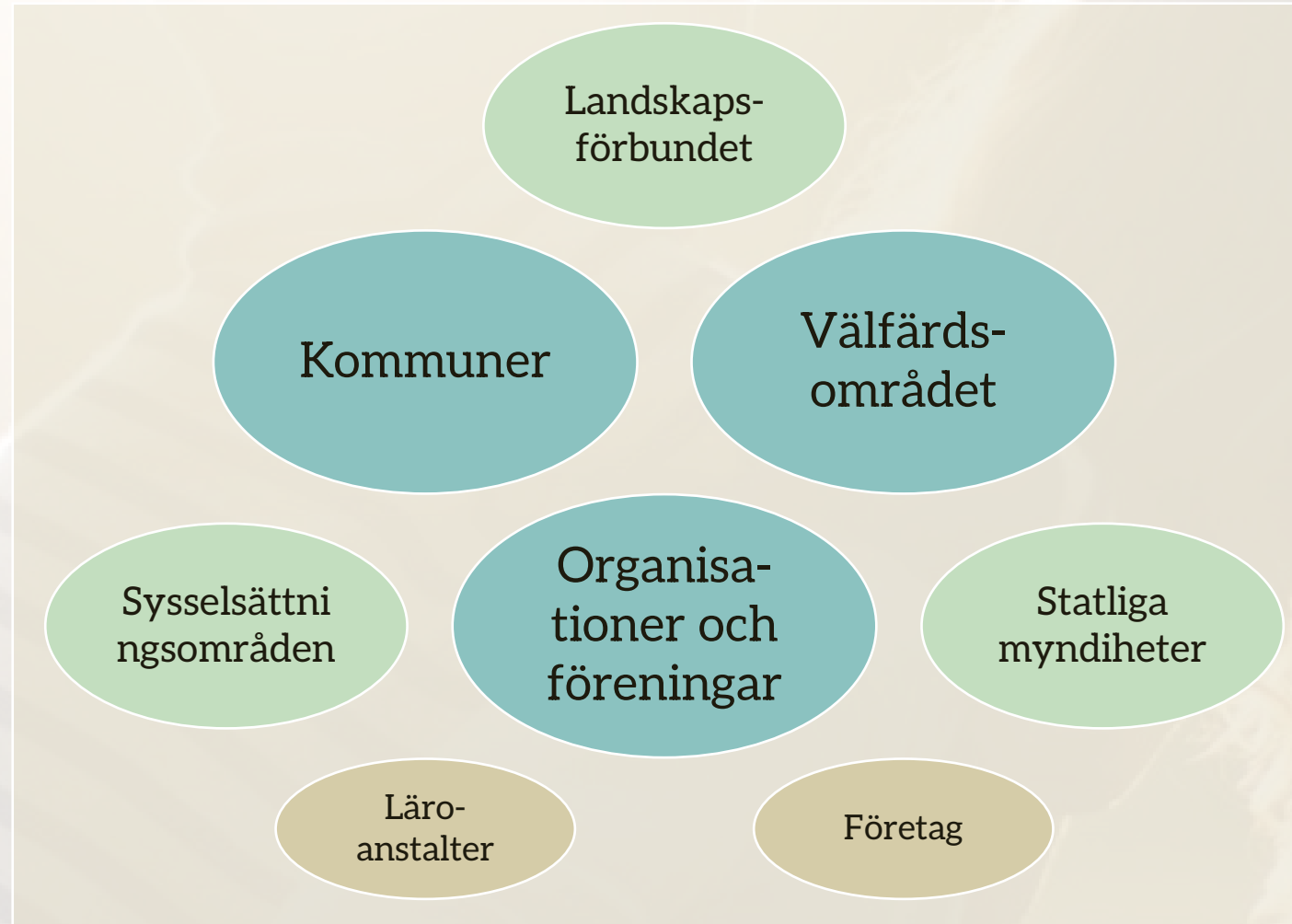
Lokal gemensam civilsamhällsverksamhet lägger grunden för övergripande säkerhet och resiliens. När vi gör saker tillsammans bygger vi upp tillit och beredskap att agera tillsammans vid störningar. Den lokala civilsamhällsverksamhetens roll har dock inte alltid beaktats tillräckligt i myndigheternas beredskapsarbete och den kunskap och lokalkännedom som finns inom den utnyttjas inte nödvändigtvis effektivt.

Exempel på behov av åtgärder:

- Samarbetet och kommunikationen mellan myndigheterna och lokala civilsamhällesaktörer i anslutning till beredskap utvecklas.
- Lokala civilsamhällesaktörers beredskap och handlingskraft i störningar stärks till exempel genom att utarbeta byspecifika beredskapsplaner.
- Kritisk medieläskunnighet och digital kompetens främjas med beaktande av olika befolknings- och åldersgruppers behov.
- Särskilt ungas frivilliga aktörskap och möjligheter att påverka sina egna gemenskaper och deras framtid stärks.
- Viljan att göra saker tillsammans och talkoandan stärks på lokal nivå.

ETT GEMENSKAPERNAS ÖSTERBOTTEN: Nyckelaktörer

ÖSTERBOTTENS FÖRBUND
POHJANMAAN LIITTO